

Saksbehandler: Roy Carstens
Direkte linje: 55 55 33 33

Vår dato
01.09.2014
Deres dato

Vår ref.
14/4103- 3/ K2 - F00, K3 - &13
Deres ref.

Arbeids- og Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

FORSLAG OM Å INNFORE PLIKT TIL Å STILLE VILKÅR OM AKTIVITET VED TILDELING AV ØKONOMISK STØNAD – HØRINGSUTTALELSE

Rådmannen viser til oversendelsesbrev fra Arbeids- og sosialdepartementet datert 4.6.2014 vedlagt høringsnotat med forslag om å innføre plikt til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad.

Forslaget om aktivitetsplikt har som siktemål, økt selvforsørgelse hos dagens stønadsmottakere. Det framgår av høringsnotatet at Arbeids- og sosialdepartementet ønsker økt bruk av vilkår om aktivitet og mer lik praksis i hele landet. Det foreslås derfor å innføre en plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere, med særlig fokus på lavterskeltiltak og arbeidstrening rettet mot unge. Tiltaket skal sikre at alle stønadsmottakere som er i stand til å være i aktivitet, og som ikke har andre rettigheter etter andre ordninger (kvalifiseringsprogram, ungdomsgaranti eller lignende), får samme plikt til å delta i aktivitet med sikre på selvforsørgelse, uavhengig hvor i landet de bor. Rådmannen slutter seg prinsipielt til forslaget om aktivitetsplikt, men vil likevel bemerke følgende:

Fare for forenkling

Brukerne som mottar økonomisk sosialhjelp er en sammensatt gruppe med ulik problematikk hvor aktivitetsplikt alene neppe er tilstrekkelig til å gjøre alle selvhjulpne. Muligheten for at den enkelte skal bli selvhjulpne har sammenheng med flere forhold; problemområde, familiebakgrunn, utdanningssystem, arbeidsmarked, praktisering av regelverket for statlige ytelser, herunder stønadsnivået for disse og ikke minst muligheter for bistand fra det øvrige hjelpeapparatet.

Rundskrivet omtaler også bruk av sanksjoner ved manglende oppfyllelse av aktivitetsplikt fra bruker, som blant annet redusert stønad. Samtidig påpekes det at stønadsnivået ikke må bli uforsvarlig lavt, jfr. Rundskriv 35, og at ektefelle og barn ikke blir skadelidende. Rådmannen mener dette vil medføre store krav til vurdering i den enkelte sak og være særlig arbeidskrevende for lokalkontorene.

Statlige tiltaksvirkemidler må være fleksible og understøtte lokalkontorenes brukerguppe

Fra departementet er det i dag vedtatt at 84 % av tiltaksvirkemidlene skal brukes på gruppen brukere med nedsatt arbeidsevne. Kommunens erfaring er at mange av bl.a. ungdommene ikke faller inn under dette kriteriet og således faller utenfor mulighetene til tiltak. Mange blir

således tidlig avhengige av økonomisk sosialhjelp. Et annet forhold er manglende bevilgninger til «Tiltakspenger».

Økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene

Foreliggende forslag innebærer at sosialtjenesten må begrunne en beslutning om ikke å stille vilkår om aktivitet. Plikten vil gjelde for hver søknad. Dette må også dokumenteres i form av rutiner.

Som det framgår av høringsnotatet innebærer dette vesentlig merarbeid for hvert enkelt Nav-kontor enn hva som er tilfelle etter gjeldene rett. Samtidig er det viktig at kontoret har ressurser til å følge opp at vilkårene oppfylles og å iverksette sanksjoner ved manglende oppfyllelse av vilkår. Dette krever både fagpersonell og administrative ressurser ut over dagens ressursramme. Det påpekes i høringsforslaget at virkningene av forslaget vil kunne gi reduserte sosialhjelpsutgifter som igjen kan bidra til å finansiere merutgiftene. Til dette vil en bemerke at kommunene initialt vil få merutgifter knyttet til forslaget, mens eventuell utgiftsreduksjon først vil vise seg på sikt. Hvor omfattende disse blir, vil en måtte utrede nærmere. Skal en lykkes i å gjøre flere brukere selvforsørget/selvhjulpne vil dette kreve tett oppfølging av brukerne over tid, ressurser kommunen i dag ikke har.

Med hilsen

Jørn Strand
rådmann

Roy Carstens
NAV-leder